

Energimyndigheten
Att Lars Andersson, Matilda Schön
Kungsgatan 43 Box 310, 631 04 Eskilstuna

Miljödepartementet
Miljöminister Lena Ek
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Näringsdepartementet
It- och energiminister Anna-Karin Hatt
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Länsstyrelsen i Västerbottens Län
Landshövding Magdalena Andersson
901 86 UMEÅ

Naturvårdsverket
Generaldirektör Maria Ågren
106 48 Stockholm

Svenska Turistföreningen
Ordförande Peter Nygårds
Box 17251, 104 62 Stockholm

Professor Frank Johansson
Projektet Kunskapsutbyggnad gällande storlom, smålom, havsörn och fiskljuse i skärgårdsmiljö inför planering och prövning av vindkraft.
Institutionen för ekologi och genetik, Populationsbiologi och naturvårdsbiologi
Norbyvägen 18 D
752 36 UPPSALA

Med anledning av den remiss om Riksintressen för Vindkraft som Energimyndigheten nu behandlar vill jag lämna följande remissvar till Energimyndigheten och samtidigt lämna synpunkter till myndigheter och föreningar som berörs när två olika Riksintressen, i detta fall miljö- och kulturfrågor samt frågor om vindkraft och energiförsörjning ställs mot varandra.

Den särskilda anledningen till mitt remissvar och att lyfta fram frågan är att Naturreservatet och Natura 2000-området Holmöarkipelagen i Västerbottens läns föreslås ingå i områden för Riksintresse att anlägga vindkraft.

Energimyndigheten har i sin missivskrivelse klargjort att "Natura 2000-områden samt natur- och kulturresevat undantas på förhand på land" men att detta inte gäller för motsvarande områden till havs varför Holmöarkipelagen kan bli aktuellt område för vindkraft.

Bakgrund:

Norra Kvarken och Holmöarkipelagen med utsträckning österut mot Valsörarna och Vasa Skärgård bildar ett unikt natur- och havsområde som avgränsar Norra Bottenhavet från Bottenviken i likhet med Södra Kvarken, Stockholms Skärgård, Åland och Åbo Skärgård som avgränsar Södra Bottenhavet från Östersjön.

Holmöarnas speciella läge och unika miljö med betydande landhöjning uppmärksammades tidigt av Naturvårdsmyndigheterna där enheten i Västerbottens län sedan 1960-talet målmedvetet har drivit frågan om att säkra miljö- och kulturfrågorna genom markköp och successivt inrättandet av ett Naturreservat och att området ingår i de svenska Natura 2000 områdena.

Utförliga beskrivningar områdets värde finns bl.a. i det PM som Västerbottens länsstyrelse utfärdade 1980-03-25 (dnr 11.1211-1699-78) med "Förslag till Naturreservat för delar av Holmöarna med angränsande vatten" och i de skötselplaner för området som Västerbottens länsstyrelser fastställt vid olika tidpunkter och senast när området utsägs till "Natura-2000-området".

Jag härstammar själv, både via min mamma och min pappa, från olika Holmösläkter och har alltsedan barnsben vistats på Holmöarna och har av många anledningar förutom naturintresset kommit att lära känna öarna.

Min morfar ägde ett mindre skogs- och jordsbrukshemman på Norra Holmön där bl.a Stora Fjäderägg ingick. För att säkra Holmöarnas natur- och kulturvärden sålde han sitt hemman till Naturvårdsverket och det ingår numera i naturreservatet. Min mamma har fått överta en tomt med övernattningsmöjligheter på Stora Fjäderägg som numera är ett mycket omtyckt och speciellt vandrarhem i STF:s regi. Av den anledningen vistas jag regelbundet på ön. Den är mycket speciell, ett av de första skären som höjde sig ur havet när Holmöarna bildades och har en närmast fjällliknande natur. Stora Fjäderägg ligger c:a 10 distansminuter österut från svenska fastlandet och ger en panoramautsikt öster- och norrut mot öppet havet utan horisont samt väster- och söderut mot Holmöarna och svenska fastlandet. Skulle vindkraftverk uppföras på de norra och östra delarna av Holmön skulle en helt unik naturupplevelse försvinna. Utöver sin speciella natur är Stora Fjäderägg också ett särskilt fågelområde med en fågelstation. I området har jag själv sett för Sverige helt unika fåglar. Norr om Stora Fjäderägg har några mindre skär börjat sticka upp ur havet, vilket skett under min och mina föräldrars livstid. Där har nu etablerats en sälkoloni och i området runt Stora Fjäderägg och de mindre öarna mot Holmölandet finns ett rikt sjöfågelliv.

På min pappas sida finns en del i ett skogs- och jordbrukshemman med marker på norra och östra Holmön, västra Holmön, de västra och södra delarna av Ängesön och norra delen av Grossgrundet. Områden ligger såväl innanför som utanför Naturreservatet.

Som liten kunde jag ibland följa med numera framlidna Holmöfiskare när de vittjade laxfällor vid Holmögådd.

Med anledning av de ovanstående och då jag regelbundet vistas över större delen av öarnas geografi har jag fått en ingående kännedom om Holmöarnas natur och djur- och fågelliv och är bekymrad om området nu blir öppet för utbyggnad av vindkraft.

Aktuell situation:

Enligt Energimyndighetens remiss finns två intressenter med intresse för utbyggnad på Holmön. Den ena är Holmövind med en mindre utbyggnad på västra Holmön inom natura 2000-området. Den andra är Slitevind med intresse om en större utbyggnad på norra, östra, västra Holmön samt på västra delen av Ängesön. Området framgår av det planeringsunderlag som företaget lämnat ut och som bifogas.

Slitevinds projekt ingår i natura-2000-området men gränsar till och kommer att beröra det område som är naturreservat. I området finns små sjöar med sjöfågel, det finns en "kanal" mellan Holmön och Ängesön med fågelområden. Eftersom jag deltar i Holmöarnas älgjaktlag har jag nu under perioden 12 oktober till 19 oktober 2013 dagligen vistats just i dessa områden. Jag har varje dag haft möten med olika typer av ugglor, duvhök, änder, sångsvan och havsörn.

Förslag:

Holmöarkipelagen är ett unikt område. Jag har själv under min livstid (är nu 42 år) upplevt effekten av landhöjningen och bl.a. sett hur strandängar ändrats. Jag har upplevt Holmöns rika djur- och fågelliv och uppfattar det som enastående. Förutom möten med landlevande däggdjur som hare, räv, vessla (tyvärr också mink), älg och björnsplinning (!) har jag mött sälar och fåglar och hört lommarnas "klagande" läten i dimman. Förutom möten med havsörn har jag vid sen höstjakt också haft pass och suttit nära fiskgjusebon som övergivits inför vintern.

Med tanke på den unika havs- och landmiljön, djur- och fågellivet vore det olyckligt om området blir öppet för utbyggnad av vindkraft i synnerhet i större skala. Det finns andra kustområden som lämpar sig bättre för vindkraft. Att fågellivet är speciellt är viktigt att notera. Jag har precis läst att Vattenfall kommer att avstå från vindkraftutbyggnad vid Forsmark (ett område som är lämpligt för vindkraft och som då borde prioriteras inför ev. framtida nedläggning av kärnkraften) med anledning av förekomst av havsörn.

Med förhoppningen att de två riksintressena om naturvård och vindkraftsutbyggnad inte hamnar i motsatsförhållande och att Holmön därför som ett redan inrättat och unikt natura-2000-område och naturreservat i havsmiljö, undantas från områden av riksintresse för vindkraftutbyggnad.

Tyresö den 27 oktober 2013

Johan Rydelius
Svängstigen 3
135 50 Tyresö
Tel. Mobil: 072 230 20 46

Delägare i fastigheten Holmön 8:49